

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický

týdeník

33/34/2006

25. října 2006

ročník 91

cena: 10 Kč

Boží jméno

Nevezmeš jména Hospodina Boha svého nadarmo; neboť nenechá bez pomsty Hospodin toho, kdož by bral jméno jeho nadarmo.

Ex 20,7

Třetí Boží poukaz ke svobodě chrání svatost, nedotknutelnost Božího jména. Hebrejské Boží jméno JHVH je ve Starém zákoně sedmtisíckrát. Ale pouze na jednom místě je učiněn pokus je vysvětlit, přijít mu na kloub, prohlédnout za jmeno k Tomu, který ho nese.

Běženec Mojžíš na hoře Oréb nic netuší, nečeká ani nehledá. Tu se ozve: „Mojžíši, Mojžíši!" Ten rozhovor začal Bůh sám. „Já jsem Bůh otce tvého, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův. Zřetelně viděl jsem trápení lidu mého v Egyptě. Protož nyní pojď a pošli tě k faraónovi; a vyvedeš lid můj, syny izraelské, z Egypta." Mojžíš ví, že mluví s Bohem, ale nevidí ho, je mu záhadou. Bůh mluví a Mojžíš ví, že ho Bůh převyšuje, že vyzývá ke svobodě, že miluje svůj lid. Izrael má z Egypta vyjít v síle Boží, ne v síle lidské! Ale Bůh se pro něj musí stát skutečnou silou, nemůže to být jen nějaký ab-straktní, vágní pojem. Lid potřebuje, aby mu byl Bůh řádně představen, prokázán, aby se ozřejmil, aby se bylo čeho chytit. Proto se Mojžíš ptá: „Až se mě zeptají, jaké je tvé jméno, co jim odpovím? "

Ano, jméno je důležité. Sebezajímavější člověk zůstává neznámý, dokud ho neznáme jménem. I Bůh je neznámý, bezpodstatný, nic neříkající, dokud je bezejmenný. Mojžíš se ptá Boha po jeho jménu, aby se dozvěděl, kdo vlastně je, aby tak poodhalil roušku jeho tajemství. I řekl Bůh Mojžíšovi:

„Jsem, kterýž jsem" - budu, jaký budu, budu se stávat cestou. Jméno, které ani není jménem.

Mojžíš se vrací ke svému lidu, ví, že Bůh je, ale jeho jméno nezná. Ví, že Bůh volá ke svobodě, ví, že se jde z Egypta, a ví, že bez Boha to nepůjde. Ví, že se Bůh bude cestou stávat ve slově, v tom ději, v životě, na cestě. Boží jméno tedy není označení, vyjadřuje spíše Boží suverenitu, lidsky nevystižitelný pramen života, svatost jeho bytí. „Jsem, jaký jsem - a budu, jaký budu. Očekávej na mne, vyhlížej mé slovo, které se bude stávat, které se stane faktem na vaší cestě."

Předešlé přikázání chránilo Boží vyvýšenost proti znázorňování. *Deus semper maior* - Bůh je vždy víc než jakýkoli tvůj pokus o výstižný výtvar, který chce zachytit nezachytitelného a který vždy umenšuje a karikuje. Lidská podobizna Boha je zraku víry ohyzdná. To dnešní přikázání je obdobné; brání vyvýšenost Božího jména, svatost Boží podstaty. Jde o to, aby Boží jméno zůstalo skvělé, aby nebylo polidštěno, aby nebylo lidmi pokrouceno, potřísněno, pomazáno, aby nebylo vláčeno a taháno lidskou malostí.

„Nevezmeš jméno Boží nadarmo." První, co nás napadne, je úcta. Měj Boží jméno v úctě. Dběj na to, aby se Boží jméno nestalo všedním, banálním, aby nebylo vyprázdněné. Již dávní Židé z úcty a z obavy, aby se jméno Boží neznesvětilo, toto jméno nevyslovovali a opisovali ho výrazy Pán či Nejvyšší. I křesťanské výklady tohoto přikázání z minulosti se staví proti bezmyšlenkovitému zvolání

jména Bůh. I v dnešní řeči je to slovo stále dost frekventované - my muži, kteří jsme byli na vojně nebo jinde v chlapském světě, víme, v jakých kletbách, s jakými vulgaritami je Boží jméno spojováno. Nesvědčí to o přílišné úctě a věřícího člověka to nepotěší, ani když si řekne: oni to tak nemyslí. Brát Boží jméno nadarmo se v naší řeči stalo zvykem.

To ale není tím hlavním, na co Bůh v tomto přikázání myslí. Nejde jen o zvuk hlasu, o vyslovování či nevyslovování Božího jména. Boží jméno se dostalo do naší řeči také tím, že se používalo jako zaříkávání, zaklínání, že se vyvolávalo, že Bůh byl brán za svědka.

Již ve Starém zákoně čteme, že věřící lidé mluvili a jednali Božím jménem. V jeho jménu se žehná, v jeho jménu se zlořečí, v jeho jménu se člověk dovolává pomoci a v jeho jménu se pomoc poskytuje, v jeho jménu se chodí, v jeho jménu se buduje chrám, kněz slouží v jeho jménu. Například mládeneček, dorostenec David se má utkat s filištínským obrem a těžkooděncem. Těsně před bojem David říká: „Ty jdeš ke mně s mečem a s kopím a s pavézou, ale já k tobě jdu ve jménu Hospodina zástupů," ve jménu toho „Jsem, který jsem". To je síla! Mluvit, jednat, bojovat v Boží podstatě, v Božím jménu, to znamenalo přemáhat přírodní síly, nemoci, demony, to znamenalo - jako v případě Davidově - i zázračně vítězit. Bůh vysílá své lidi, aby šli, žili a mluvili v jeho jménu, v jeho Duchu, v jeho podstatě. Starověký a středověký člověk také

Dokončení na str. 2

PŘEČTETE SI PŘÍŠTĚ

BLÍZKÝ VZDÁLENÝ BŮH
Pavel Klinecký

SKANDÁLNÍ JEŽÍŠ KRISTUS
Jan Kašper

PAPEŽ V DIALOGU KŘESŤANSTVÍ
S ISLÁMEM
J. Kupka

VÍRA A PRÁVO
Jaro Křivohlavý

Ilustrace: P. Kupková

Nad knihou Rút I

Hlubina lásky

Vše se to odehrálo během sklizně ječmene. Jako bychom z těch řádek přímo cítili omamnou vůni zlátnoucího obilí, jako by se všechen vzduch tetelil a vlahým večerem se nesla milostná píseň cvrčků. Ano, řízením Ducha svatého se vše odehrává v tónině příběhu letních lásek. Tak se nám příběh může otevřít dnes a takový názvuk měl i v době, kdy takové věčné příběhy zcela ovládaly myšlení lidí. Jako bychom se opravdu zaposlouchali do nějakého mýtu. Čteme sice, že se stalo za dnů, kdy soudili soudcové. Ale kteří z nich - a vůbec! Do příběhu nijak nezasahují. Teprve na konci se dozvíme, že Rút se narodil syn Obéd, který je otcem Jišaje, otce Davidova. A na začátku Matoušova evangelia pak čteme, že ti všichni jsou součástí listiny rodu Ježíše Krista. Příběh Rút je tak spojovacím článkem řetězu dějin spásy. Ale to je začátek a konec. Jinak se příběh odehrává jakoby v bezčasi. Ostatně jako většina příběhů jednotlivce, kde dějiny tvoří pozadí, na které jde i zapomenout. Zamilovaný příběh, který se snad tradoval v rodině Davidově, jak tenkrát prababička Rút... A přece tento obyčejný lidský příběh proměňuje Duch svatý, takže se stává oslavou Hospodina, jako životy naše.

I Noemi, tchýně Rút, se brzo ocitne ve společenském vzduchoprázdnu, tak jako celý příběh v bezčasi. Nejdříve to vypadá, že se bude vyprávět o Elímelekovi. Výborně, další z příběhů hrdinů víry. Ale hned ve třetím verši nám zemře a do popředí se překvapivě dostane jeho žena, o které se kniha předtím jen letmo zmínila, jakoby pro úplnost. Takže muž, ten, který má nějaké slovo v obci, který jedná, je pryč. Těsně před koncem sice příběh zarámuje požehnání svazku Bóaze a Rút z úst (mužské) rady starších. Ale nepředbíhejme. Co nám zůstalo uprostřed? Příběh ženy pro ženy? Možná. Anebo také dobře skryté (jako pravý poklad) tajemství lásky pro ty, kteří nejsou tak pyšní, aby se dali poučit od ženy. Lásky jediné, lásky Boží a jejího působení mezi lidmi.

Zemřel Elímelek, zemřeli synové Machlón a Kiljón. Kdo nám zůstal? Noemi, Orpa a Rút. Tři osamělé ženské, bez mužů. Mimo rámec všeho podstatného dění, které ovládají muži. Co z toho může vzejít? Bude nás to bavit? Nebude se tu jen naříkat nad osudem, aniž by se něco dělo? Takové přece jsou příběhy opuštěných žen. Osamocení muži, od těch se dá čekat, že podniknou nějaké dobrodružství. Někáký hrdinský čin, anebo alespoň nějakou milostnou avantýru, která nakonec osladí jejich samotou. Vlastně taková jsou přecasto hrdinové, osamělí muži, ne ženáci. Ale příběh osamělých žen? A také to opravdu začíná fádni cestou za lepším zajištěním a hořekováním. Jenže! Už zde, v srdceryvném loučení Noemi s jejími snachami, je skryté velké tajemství lásky, Boží tajemství. Tyto ženy jsou naprosto ztracené ve světě,

Pokračování na str. 2

Na začátku

Deset zastavení nad prvními stránkami Bible

Pokračování z č. 31

VIII.

„Noé našel milost před Hospodinem.“
(1.M 6,8)

Kristus má klíč mých dalších dnů, zpívá se v jedné písni, ó, jak jsem rád. Vždyť kdyby jiný vládl jim neb Pán je světil rukám mým - mně hrozí pád... V tom, že má Kristus klíč i našich dalších dnů, je základ a záruka naděje, zdroj odvahy a síly, abychom se dokázali s vírou angažovat pro obnovu a záchranu a abychom byli i jako církev lodí, která zachraňuje trosečníky. Od starokřesťanských dob je symbolem církve, symbolem křesťanského sboru, lodička, archa záchrany v tom nejširším slova smyslu. Možná si tento svůj úkol dodnes ani ještě dobře neuvědomujeme. Budeme na něj stačit? Pane, při nás buď. Jinak my sami zůstaneme na moři svém...

Loď, které církev říkáme, vždy musí čít

svůj znát / a mořem času s posláním vždy znovu proplouvat. / Loď stále bouří zmítaná i v nouzi, strachu svém / a přece vždy zas v naději tak pluje den co den. / A vždy

znovu ptáme se, jak loď ta ob stojí, / zda svého cíle dosáhne, neklesne v příboji?

Jan Nohavica
Pokračování příště

Vážení čtenáři,

je pro nás radostí i splněným přáním, že se nám podařilo pokračovat i v tomto kalendářním roce ve vydávání Evangelického týdeníku – Kostnických jisker. Jak dobře víte, již mnoho let je vydávání těchto novin na samotném pokraji své existence a probíhá těžký zápas o jeho udržení. V některých ohledech ztrácí v této době schopnost konkurovat jiným titulům i jiným mediálním nástrojům. Ale stále má poměrně širokou obec věrných čtenářů a příznivců. Především pro ně je tento týdeník připravován a vydáván a především s jejich podporou počítáme nyní i do budoucnosti.

Tím více nás mrzí, že z ekonomických důvodů musíme přistoupit k následujícímu opatření: do konce roku již budou vycházet jen dvojčísla, protože je to nutné, abychom omezili výdaje na výrobu, tisk i distribuci. Ani toto vynucené jednání však ještě není dostatečné, jak nekončit s dluhem a tedy i ohrozit vydávání v příštím roce. Prosíme vás proto, abyste s porozuměním přijali tyto nutné kroky a ulehčili nám situaci svými dobrovolnými příspěvky (účet č.: 1932069379/0800), jako již v minulé době, kdy nás některé štědré dary opravdu vnitřně potěšily a povzbudily a zároveň umožnily další vydávání Evangelického týdeníku – Kostnických jisker.

za Ústřední výbor Kostnické jednoty Bohumil Kejř

Boží jméno

Dokončení ze str. 1

toužil přemáhat duchy, také chtěl, aby mu přírodní síly byly nápomocny, a právě v této touze začal vyvolávat Boží jméno a mnohdy ho i zneužívat pro své cíle. „Nezneužiješ Božího jména k svému zaklínání, k svému čarování, nezneužiješ Božího jména ve svých magických výletech do neznáma." V okolních národech se to užívalo často, ale Bůh Izraele říká: „Nezneužiješ mé jméno k takovým praktikám." Řekli bychom si, že magické zneužití dnes už pro nás není nebezpečím. Ale to nebezpečí nezmizelo, jen se posunulo a pozměnilo. Jméno Boží, jméno Ježíšovo se vyslovuje stále znovu, skloňuje se ve všech pádech, jen to, co za ním stojí, jeho podstata lásky, se nebere vážně. Je to jen zvuk, jen jméno bez toho hlubinného, jen jméno poznamenané naší ušmudlaností bez té svaté podstaty vyvýšeného.

Ježíš říká: *„Ne každý, kdo mi říká ‚Pane, Pane‘, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. ”* On tedy ví o našem sklonu vnějšně uctívat Krista, a přitom pomíjet jeho vydávající se lásku Být jako obiléný hrob, to je Kristova nadávka povrchní zbožnosti. Boží jméno zneužíváme všude tam, kde se Božím jménem zaštiťujeme, a přitom nám jde jen o naše malé sobecké zájmy. „Nezneužiješ Božího jména pro své žabomyší spory, v zájmu svého narcisismu, své moci, jako fanatik na svém scestí.“ Nejdrastičtější zneužití Božího jména jsme zažili za války, kdy měli nacisté na svých opascích vyrytý nápis: *Gott mit uns* - Bůh je s námi. Drzost člověka a lidí vůbec se nezastaví před ničím, manipuluje Boha, jak si zamane, posvěti si Bohem své myšlenky i své zbraně a zapřáhne si do ho do káry svých zájmů, jako by to byl nějaký býček či oslík. I to je zneužití Božího jména: že se nedáváme Bohu k dispozici, ale Bůh má být k dispozici nám, že jeho svaté jméno stavíme do služby našim mizerným zájmům.

Jsou příkázání v Desateru, u kterých máme dojem, že je plníme a že se nás už tak netýkají. Slyšíme-li „*Nepokradeš*“, řekneme si: „Ano, tím my se řídíme; ještě aby se tím taky řídili i oni, ti zloději, korupčníci a nepoctivci všeho druhu." Podobně „*Nezabiješ*“ a tak dále. Ale příkázání „*Nezneužiješ jména Hospodina, svého Boha,*“ to je příkázání, které je speciálně naše, na to musíme dát bacha hlavně my věřící, my křesťané, my faráři a kazatelé. To je naše káva! Opravdu, v naší dávné i nedávné minulosti církev manipulovala Boží svatost, přizpůsobovala si ji svému strachu, svým zájmům, svým mocenským ambicím. Pokušení teologické manipulace s Božím jménem nepatří minulosti, je tu stálý zápas, stálá reforma-ce - Duchem vskutku svatým.

Zneužíváním Božího jména křesťané stále ztrácejí svou věrohodnost a hodnověrnost, a naopak plní svou funkci a jsou solí této země a světlem své doby, žijí-li a skutečňují Boží podstatu, očekávají-li a přijímají Ducha svatého. „*Posvěť se jméno tvé*“ - tak voláme po nedělích, o to usilujeme. Musíme dbát na to, co Boží jméno posvěčuje a co je naopak znesvčuje. Jen ten Bůh, který zůstane ve své vyvýšenosti, nás může vyvádět a osvobozovat. Bůh, jehož jsme zmanipulovali k vlastnímu obrazu, se stává politováníhodnou deformací, která znesvobodňuje.

Mějme se tedy na pozoru, abychom se neoloupili o to nejcennější, co máme, o Boha, který se nám dává, který nás miluje, který nás vede ke svobodě, abychom své malé zájmy nezaštiťovali jeho jménem. V Ježíši Kristu nám Bůh zjevil své jméno, které je nad každé jiné jméno, svou záchrannou podstatu lásky a milosti. On je ztělesněním Božího jména. V jeho Duchu, v jeho síle máme pokračovat na cestě svobody. On říká: „*Pojď, následuj mne,*“ pojď a dělej to také tak. V slyše-ní, v porozumění a v následování se navracíme do pokory před Stvořitelem a spolu s ním, v jeho jménu zápasíme láskou o to, aby se i v naší době jeho jméno posvětilo a jeho království přiblížilo.

Sváta Karásek

(Kázání, Kalich a Torst, Praha 2000)

Nad knihou Rút I

Pokračování ze str. 1

ovládaném muži. Ztrácejí i jméno - jejich manželé jsou mrtví. Po jejich návratu je pojmenují jen ženy; to ženy se ptají „Je to Noemi?" Ale ženy pojmenovávají ledacos. Normálně ty ženy nemají žádné jméno, žádné postavení, žádné místo v dějinách Izraele. Jsou to lidé bez jména, se svým fádním příběhem. Ale když se loučí, tu nás vytrhne něco nečekaného. Orpa si pro tchyni zapláče; ale to přebolí a podle rady své tchýně se znovu vdá. Ale Rút, ta vypadne ze scénáře: „Nenaléhej na mne, abych tě opustila a vrátila se od tebe. Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. Kde umřeš ty, umřu i já a tam budu pochována. Ať se mnou Hospodin udělá, co chce! Rozdělí nás od sebe jen smrt." A jde do tuého! Co ji to jen napadlo? Vždyť sama Noemi řekla, že je příliš stará na to, aby měla syny - a i kdyby, budou na ně čekat? Můžeme se zeptat, proč ji to napadlo až cestou, ale přece! Ta slova jsou jasná a těžká jako kletba. Vlastně je po starém způsobu zapřísahala, aby nechodily. Každý by se lekl, ať důvodů jako den jasných, nebo toho zapřísahání. Do čeho se to žene Rút?

Ale tady se nám odkrývá první tajemství této knihy. Že totiž „Kde ty umřeš, i já umřu" nějak souvisí s „Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem" .Že láska, která jde až za hrob, láska v tomto světě naprosto šílená, se nějak protíná s láskou Boží. Tajemství, které by se nemělo příliš roztrubovat - k Bohu se dá jít i zdola, láskou k člověku. Asi jako když Pán Ježíš řekl: „Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velkou lásku." Tak hluboké lásky k bližnímu se ve své milosti dotkne sám Bůh. Zatím se ale Rút zachovala naprosto šíleně, vypadla ze scénáře tehdejšího světa - a možná upřímně, vypadla by ze scénáře ve všech dobách. Co bude dál, když příběhu zmizel scénář? To se dozvíme příště. Příšly do Betléma, když začínala sklizeň ječmene.

Tomáš Pavelka

Pokračování příště

Budeme stavět plot?

MF Dnes zveřejnila 27. září půlstranu věnovanou ohlasům na nedávno vyšlé články týkající se islámu. Nadpis této půlstrany zní: „Krise islámu, nebo válka civilizací?" Autoři zveřejněných příspěvků se patrně neshodují v otázce, zda islám je či není v krizi, a ostatně ani v otázce, zda probíhá, ne-probíhá či bude probíhat válka civilizací. Obě tyto otázky jsou sice zajímavé, nicméně nejsou nejpodstatnější; první je z hlediska občana našeho státu více méně akademická. Zda je islám v krizi či naopak v rozkvětu, to nechť posoudí sami muslimové. Ty bude tato otázka zajímat nesrovnatelně více než nás.

Pro nás je důležitější otázka, zda můžeme nějak účinně čelit terorismu, a pokud ano, jak. Ten, kdo doposud v důsledku teroristických útoků neztratil nikoho blízkého nebo kdo nechodí denně kolem míst, jež jsou teroristickými útoky poznamenána, si může nadále myslet, že se ho tato otázka netýká. Myslí si to celá řada čtenářů a posluchačů, kteří byli dotazováni na své pocity ze zvýšené policejní ostrahy v reakci na nespecifikované teroristické hrozby v Praze. Z celého srdce bych si přál, aby se nás tato otázka netýkala, nicméně nechceme-li se chovat jako pštrosi a strkat hlavu do písku, položit si ji musíme.

Předně nutno říci, že ač válku s terorismem nemusíme prohrát, nemůžeme ji ani vyhrát. Ten, kdo má největší šanci tuto válku vyhrát, jsou sami muslimové. Islamističtí teroristé mohou Evropě uštědřit velmi bolestné rány, ale jak ukazuje situace v dnešním Iráku, muslimové zabíjejí více muslimů než nemuslimů. Ponechávám nyní stranou otázku, proč se teroristických útoků dopouštějí spíše muslimové než příslušníci jiných náboženství. Je to otázka sice zajímavá, ale přesahuje rámec tohoto článku. Čelíme-li nebezpečí islamistického terorismu (záměrně píší islamistické-ho, nikoli islámského; chci tím vyjádřit, že nevidím nutnou spojnici mezi islámem a terorismem a rozhodně nechci muslimy urážet), musíme si klást otázku, jaké jsou vlastně naše možnosti. Multikulturalisté a antiamerikanisté často vyjadřují názor, že Západ si za teroristické útoky může sám, a to svou arogancí. Často pak navrhují dělat muslimskému světu rozsáhlé ústupky, namnoze na úkor bezpečnosti Izraele.

Netvrdím, že Západ se nikdy neprojevoval arogantně, nicméně pro úplnost je třeba upozornit, že pokud se někdo někomu neustále omlouvá, tak jsou to představitelé Západu. Rusko se dříve porobeným národům příliš neomlouvalo; naopak prezident Putin považuje rozpad Sovětského svazu za největší katastrofu dvacátého století. Japonsko, demokratické a antimilitaristické, mělo rovněž velké problémy s omluvou Číně, Koreji či jiným národům, které si před druhou světovou válkou či během ní porobilo.

Kromě toho lze těžko připustit, že reakcí na aroganci by mělo být hromadné vraždění náhodných chodců, pasažérů metra či cestujících v letadlech.

Ústupky muslimům vedou i v zavedených západních demokraciích k pošlapání základních lidských práv. Angličtí sociální pracovníci mhouří oči nad praktikováním ženské obřízky, ačkoli je trestná. Nucené sňatky jsou rovněž porušením zákonů - a o tom, že se v západních zemích dějí, existuje celá řada svědectví. Na této situaci mne nejvíc děsí stírání hranice

mezi právním a bezprávním stavem: Pokud daný stát nechce vynucovat své vlastní zákony, pak by bylo snad skutečně lepší říci, že v daném státě platí dvojí právo - šaría pro muslimy a běžné zákony pro ostatní obyvatelstvo. (Vím, že České republiky se tento problém zatím příliš netýká, ovšem tento stav se může poměrně rychle změnit.)

Další možnou reakcí je pokusit se něco dělat u samotného kořene problému. Sem patří invaze do Afghánistánu a do Iráku. Myslím, že je na čase si přiznat, že obě akce byly v podstatě neúspěšné. V Afghánistánu se podařilo rychle svrhnout Talibán, nicméně oficiální vláda má pod svou mocí jen Kábul s bezprostředním okolím, a otázka je, co by s ní bylo, kdyby zahraniční vojáci odešli. Ještě děsivější je, že produkce opia v Afghánistánu závratně vzrostla. Nejsem si tak úplně jist, co je větší zlo: proudí-li z Afghánistánu muslimská propaganda a vládne-li tam Talibán, nebo proudí-li z Afghánistánu metráky heroinu.

Na rozdíl od mnoha chytrých komentátorů se také neodvážuji tvrdit, že vím, jaké byly nejvlastnější motivy prezidenta Bushe pro tažení do Iráku. Přiznám se, že ho nepodezírám ani z touhy po ropě, ani z toho, že byl určen ideologií bojovného křesťanského fundamentalismu. Dovedu si představit, že Bush je osamělý muž, který pocituje obrovskou odpovědnost za nejmocnější stát světa a který udělal to, co považoval za nejsprávnější. Nicméně i pokud tomu tak bylo, zdá se nyní být už jasné, že rozhodnutí jít do Iráku bylo špatné. Saddám Husajn byl masový vrah - bohužel, nyní zřejmě v Iráku umírá stejný nebo větší počet lidí jako za jeho hrůzovlády. A nezdá se, že by situace měla nějaké řešení. Pokud jsem přišel s myšlenkou plotu, oddělujícího západní a islámskou civilizaci, pak mne k tomu vedlo postupně nabyté přesvědčení, že dál cesta nevede ani přes ústupky islámu v západních zemích, ani přes pokus vyvézt demokracii do zemí islámských. Nadhodil jsem myšlenku plotu s vědomím, že je velmi problematická a že nebudu mít hned prostor ji nějak vysvětlit. Věděl jsem, že riskuji nepochopení a výsměch (Štěpán Steiger: „Jak chce oplotit svět, jenž sahá od Maroka po Indonésii?"). Byl jsem ovšem příjemně překvapen celou řadou reakcí typu: „Konečně někdo vyslovil něco, co je spoustě lidí jasné a co žádný politik nemá odvalu říci nahlas!" Množství těchto reakcí mne potěšilo ne snad jen tím, že mi někdo dal za pravdu, ale především tím, že existuje řada lidí, kteří možná sice mají na většinu věcí jiný názor než já, ale kteří mají zdravý selský rozum a vědí, že nějaké řešení je třeba hledat.

Zastávám se u těch politiků. Mou výhodou totiž je, že nejsem politik a netrápím se tím, co by mně nebo mé straně přineslo hlasy, či zda v příštích volbách nějaké voliče neztratím. V situaci, kdy většina obyvatelstva žije ze dne na den či maximálně z roku na rok, politici vesměs ztrácejí zájem o témata, jejichž řešení přesáhne lhůtu čtyř let. S islamistickým terorismem se během čtyř let nevyrovnáme, proto mne nepřekvapuje, že se politici příliš nevyslovují k otázce, jež toto čtyřleté období přesahuje.

Samozřejmě si uvědomuji závislost na ropě, přítomnost muslimských menšin v západní Evropě a jiné sou-

vislosti. Pochopitelně se nekochám představou, že jednoho krásného dne začneme stavět plot a za čtrnáct dní s ním budeme hotovi. Nicméně myslím si, že je nejvyšší čas přestat věci jen tak flikovat a začít hledat nějaké dlouhodobé řešení. Od mnohých bude zaznívat důvěrně známé české „to nejde", bez jakékoli nabídky, co tedy dělat.

Přirozeně je třeba snižovat závislost na ropě. Je potřeba počítat s tím, že se možná změní způsoby našeho života. Bude-li cena ropy čtyřnásobná, asi se nevyplatí vozit kamionem sodovku z Olomouce do Prahy či z Prahy do Olomouce. Možná zakusíme renesanci železnice - nevím. Jsem přesvědčen, že je třeba stanovit si nějaké cíle a pak přemýšlet o tom, jaké cesty vedou k jejich dosažení. Cíl, který svými články sleduji, není, aby moje strana za čtyři roky vyhrála volby, ani abychom muslimům ukázali co proto. Mým cílem je zachovat západní civilizaci před vnitřním i vnějším ohrožením, protože si - přes celou řadu výhrad, které k ní mám - této civilizace cením a dávám jí přednost před civilizací islámskou. Kdo se mnou tento cíl nesdílí, tomu pochopitelně vše, co píší, může připadat jako blábol. Ne že bych si myslel, že šance jsou nějak velké. Uskutečňování velkých cílů zpravidla bolí. Vyžaduje ochotu k citelným změnám. Hedonistický prvek je v západní civilizaci možná již natolik silný, že příslušníci této civilizace ke změnám nebudou ochotni a budou jen - ať už v úžasu či lhostejnosti - zániku své civilizace přihlížet.

Myšlenka plotu ostatně není něco, co by na muslimské straně muselo nutně narazit. Vždyť co jiného je ona islámská cenzura, která panuje např. v Íránu? Muslimští představitelé nechtějí, aby do jejich zemí pronikaly prvky dekadentního, „satanského" Západu. Pokud mluvím o vztyčení (pomyslného) plotu, pak vlastně volám po odstranění situace, kdy plot de facto existuje, je ale prostupný jednosměrně. Západ by měl trvat na tom, že pokud nebude dovoleno hlásat v muslimském světě jinou víru než muslimskou, nebude na Západě dovoleno hlásat muslimskou víru. Vím, že mnohým tato myšlenka připadá jako kacířská, nicméně trvám na tom, že je spravedlivá a logická. Nevolám po nějaké internaci muslimů - nevím ale, proč by měli mít muslimové v západním světě přístup do médií, když ho nemají křesťané, judaisté, buddhisté či hinduisté do médií v islámském světě.

Již slyším námitku, že bychom popřeli sami sebe. Vždyť by to znamenalo konec svobody slova! Ano, uvědomuji si, že toto vše je třeba dobře promyslet, jsem však přesvědčen, že je o těchto věcech třeba otevřít diskusi. Když se před rozdělením Československa ozývaly hlasy po referendu a diskutovalo se, jaká otázka by měla být položena, přišel tehdejší šéf ODA s hořkou, leč geniální myšlenkou: Jediná smysluplná otázka, kterou by v tehdejší politické situaci bylo možno položit v českých zemích, by zněla: „Chcete žít ve společném státě se samostatným Slovenskem?" Otázka, kterou si musíme položit, zní: „Budeme pouštět do své země ty, kdo nechtějí žít podle pravidel, na nichž jsme se dohodli?" Pokud na ni odpovíme záporně, stavění plotu se asi nevyhne. Bohužel.

Dan Drápal

Je nám nyní spása blíže?

Hlouček postarších lidí s batůžky a optimistickým výrazem ve tváři se sune šerícím se městečkem k nedalekému kopci, kde už na ně čekají další kolegové. Všichni jsou napjatí, nedočkavě o čemsi rozmlouvají, ale zdají se být šťastní. Čas se vleče, a jim to, zdá se, nevadí. Čekají na přilet flotily vesmírného velitele Aštara Šerana, která je má evakuovat z planety Země dříve, než ji stihne zkáza.

Jakkoli je tato příhoda bizarní, odehrála se asi před třemi lety v jednom českém maloměstě a ilustruje hezky, že tázání moderního člověka po spáse není zdaleka tak mrtvé, jak se možná ještě nedávno někteří teologové domnívali.

Růst náboženství zaslibujících spásu je natolik nepřehlédnutelný (stejně jako úpadek těch, které řeč o spáse zapomínají), že usvědčuje z omylu bonhoefferovskou tezi o dospělosti světa, který se naučil suverénně vyrovnávat sám se sebou. Není tomu tak. V moři našich vědomostí se ztrácí sama rozumnost našeho života. Tento se stává nejasným, absurdním, nevíme vlastně proč a pro koho žít. Stačí se rozhlédnout kolem sebe. Filmy a příběhy o záchraně světa, o odvrácení nejrůznějších katastrof, prosté příběhy boje dobra a zla jsou, zdá se, stále populárnější. Vyjadřují totiž pocity strachu,

Nové pořady České televize

Nový magazín má přiblížit křesťanství mladým

Česká televize od září vysílá nový cyklus Exit 316, který má mladým lidem přiblížit atraktivní formou hodnoty křesťanství.

V každém díle týdeníku tvůrci proberou z hlediska křesťanské etiky jeden z problémů života teenagerů. Dojde na image, přátelství i na sex. Seriál je vyslán každou středu v podvečer na ČT 2. Vzniká pod patronátem brněnského studia České televize a Křesťanské akademie mladých.

"Zkušenosti naznačují, že mladí lidé odmítají křesťanství nikoliv kvůli obsahu, ale kvůli formě. Náš cyklus popisuje běžné situace ze života a představuje biblické řešení problémů," řekl novinářům dramaturg ČT Petr Raus. Pořad se nehlásí k žádné konkrétní církvi, ale ke křesťanství a jeho morálce obecně. "To byla moje podmínka, jinak bych do toho nešel," podotkl re-žisér Lubomír Hlavsa.

Pořadem provázejí moderátoři Johanka Veselá a Aleš Juchelka v rolích andělů, kteří natáčejí pro "nebeskou televizi" reportáž o životě lidí. Jejich dialogy prokládají ankety, rozhovory a hudební klipy. "Nechtěli jsme točit ve studiu, každý díl se odehrává někde jinde, většinou v exteriérech," uvedl Hlavsa. "Je tam i spousta trikových záběrů, je to skoro sci-fi," řekl s nadsázkou Juchelka. Hlavní moderuje také hudební pořad ČT Medúza.

Atraktivní forma má cyklus přiblížit mladým. "Pocházím z Ameriky a neznám ani tam podobný typ pořadu. Jsem zvědav na reakce," řekl producent Dave Patty ze vzdělávací Křesťanské akademie mladých.

Pro moderátora Juchelku, který se podílí i na scénáři, je pořad o víře splněním snu. "Křesťanem jsem se stal před osmi lety. Jsem otcem tří dětí a velmi mi záleží na tom, v jaké společnosti budou vyrůstat," řekl ČTK.

Juchelka vysvětlil i význam pojmenování Exit 316 - slovo exit symbolizuje východisko, odbočku z "dálnice, po které se řítí většina společnosti". Číslo

který často v dnešním nepřehledném světě míváme. Možná si postupně zvykáme na tragédie v přímých přenosech, možná jsme na ně o něco méně citlivější než dříve, ale o to neodbytnější je právě strach nepřiznaný. Ten pak vyvěrá z touhy po nalezení pevného bodu, nejčastěji hlavního viníka za současnou podobu světa, což často ústí do vzednutí různých ideologií. Iracionální antiamerikanismus, kterým si současná západní společnost sama pod sebou podřezává větev, může být takovým příkladem. Touha po záchraně, vykoupení může mít ale podoby i daleko jemnější, vzdálené od dramatických scén akčních filmů, fantaskních slibů různých sekt či politického blouznění. I v docela obyčejném životě často očekáváme něco jako jednoduché spasení, vytržení z dosavadního života, zázrak či obrácení, že „se něco stane" a náš život dostane pravý smysl. A když se nic nestane, my jsme stále stejně všední a obyčejní, snažíme se alespoň ve středním věku dohnat, co se dá, chytit druhý dech či miznu. A konce takových snažení bývají trapné a smutné.

Ne, touha po spáse, po změně souřadnic našich životů je aktuálnější, než se nám snaží namluvit emancipovaný rozum. Někde hluboko v nás bdí a hlásí se ke slovu. Bylo by pošetilé a

Nové pořady České televize

316 odkazuje k biblickému verši Jan 3,16.

V jednom z dílů pořadu vystoupí také kontroverzní zpěvák Daniel Landa, který se v posledních letech snaží odpoutat od ultrapravicové minulosti a hledá cestu k víře. "Věřím v jeho změnu. Mluvil dobře, mluvil k věci," řekl Hlavsa. Tvůrci prý doufají, že cyklus vyvolá debatu, proto se nevyhýbají ani kontroverznímu Landovi.

tmd snm

Kněz Tomáš Halík provádí diváky světem různých náboženství

Katolický kněz, publicista a religionista Tomáš Halík provází diváky světem různých náboženství v novém cyklu České televize Prolínání světů. Společně s hudebníkem a filmařem Martinem Kratochvílem, který je v tomto případě režisérem i kameramanem, navštívili při práci na osmnáctidílném seriálu centra křesťanství, judaismu, islámu, hinduismu i buddhismu.

Halík je nejen průvodcem, ale také autorem scénáře a odborným garantem. Přesto se podle svých slov snažil, aby seriál příliš neodrážel jeho vlastní víru. "Zároveň ji nijak neskrývám. Nicméně nechceme propagovat žádné náboženství nebo s ním polemizovat, popřípadě snad hodnotit, co je lepší a co horší. Snažili jsme se tomu fenoménu porozumět," řekl novinářům Halík. Hlavní motivací pro něj prý byla možnost rozbít některé předsudky, které se s náboženstvím pojí. "Lidé dnes u nás mají razantní názory na náboženství, ale často nejsou podložena poznatky," míní Halík.

Cyklus je rozdělen na tři tematické celky. V prvním ukazují tvůrci klíčové životní okamžiky, například narození, svatbu či smrt, a rituály, které se k nim pojí v jednotlivých náboženstvích. "Nechceme jen ukázat, jak se co dělá v různých částech světa, ale také vést diváka k zamyšlení, jak on sám chápe významné momenty života," uvedl Halík. Druhá část pátrá po rozdílech v pojetí posvátna a popisuje fenomén modlitby a meditace. V závěrečných

neprozřetelné nedopřát jí sluchu, zvláště v církvi.

Jaká je tedy naše odpověď na toto volání o pomoc? Už jsem se několikrát setkal v naší církvi s názorem, že přece nemůžu tvrdit, že právě Kristus je ta cesta, pravda a život. Jako by se svědectví o spáse v Ježíši Kristu považovalo za něco nečestného až sprostého. Ve jménu jakési falešné tolerance zbavujeme křesťanství jeho naléhavosti, v níž přece jde právě jen o spásu, o skutečnou záchranu života. O rozhodnutí následovat pravého Boha či falešné modly. Proč cudně mlčíme, když se lidé ptají po spáse? To už sami nevěříme Kristovým zaslíbením? Copak se distancujeme od toho, že *„každý, kdo vyzývá jméno Páně, bude spasen“*? Ale jak mohou vyzvat toho, v něhož neuvěřili? A jak mohou uvěřit v toho, o kom neslyšeli? A jak mohou uslyšet, není-li tu nikdo, kdo by ho zvěstoval?" (Ř 10,13-14).

Právě proto, že víme, komu jsme uvěřili, nesmíme o tom mlčet. Jsme povolaným do světa, abychom svědčili o této víře, o jediném Hospodinu, o tom, že Ježíš Kristus je Pán. To je ta dobrá zpráva, evangelium, tak se za ni nestydme. V opačném případě zaujme naše místo Aštar Šeran.

J. Kupka

Nové pořady České televize

dílech seriálu se tvůrci zabývají rolí náboženství v dnešním světě, nevyhýbají se ani válkám či nepřátelství mezi vyznavači různých věrouk.

Ačkoli filmaři vyjžděli do světa s jistými plány a záměry, na místě často museli reagovat na nové, překvapivé situace. "Člověk musí chytit štěstí za pačesy, nikdy předem neví, s čím se setká," uvedl Martin Kratochvíl.

Řada záběrů vznikla v zemích s autoritářskými režimy, kde filmařům není práno. "V takových zemích je klíčové, aby vás nepovažovali za novináře či profesionální filmaře," dodal Kratochvíl.

Tvůrci doufají, že natočili autentický a atraktivní cyklus, nechtěli prý působit profesorským dojmem ani přebírat něco z druhé ruky. "Skoro bych řekl, že je to nový žánr. Má to něco společného s cestopisy, populárně-vědeckými i náboženskými snímky," řekl Halík.

tmd pba

Otázky, které si klademe na vrcholu života

Jsou otázky, které si lidstvo klade, co vůbec existuje. Patří k nim i otázky po smysluplnosti toho, co děláme, co chceme dělat, i toho, co jsme dělali, V poslední době se těmito otázkami začala soustavně zabývat nejen teologie a filosofie, ale i psychologie. Recenzovaná kniha je přehledem toho, co se dodnes ve světě psychologové o této věci dozvěděli a k čemu došli.

Výchozím jevem je cílesměrnost našeho jednání. Jde o poznání toho, že člověk nejen automaticky reaguje na to, s čím se dostává do styku, ale sám si staví cíle a k nim zaměřuje své snahy. Takovýchto cílů si stavíme mnoho. Krátkodobé, drobné a dočasné cíle si stavíme na každém kroku. Těm však dávají smysl cíle dlouhodobé. Tak je možno jítí dál, až docházíme k cílům nejzazším. Ty dávají smysl i těm našim snahám, které trvají léta, a činnostem, do nichž investujeme velké množství své energie.

I když se kniha zabývá otázkami

7

Nepříjemné následky

Tak jsem zas doma u tatínka Krocana a mamínky Krůty. Sádru mi už z nohy sundali, takže už nemusím vláčet s sebou takovou tíhu. Hlavu mám ale ve smutku. Srážka s tím malým cyklistou nezůstala bez následků. Noha mi nějak špatně srostla a teď kulhám. Je to dost znát a již se to asi nezlepší. Tatínek je z toho smutný a asi i zklamaný. Vždycky si

dělal naděje, že ze mne vyroste vynikající fotbalista nebo zápasník v ringu - a teď tohle! Maminka mi však říká: "Mohlo to dopadnout daleko hůř! Kolik zraněných skončí na vozíku!" Ale i když se tvářím jakoby nic, jednou, když si myslela, že to nevidím, si tajně utírala slzičky. To určitě kvůli mně, že jsem takový mrzáček. Nejhorší ovšem je, že teď nestačím druhým, když si na něco hrají. Skákat panáka nemůžu a honit se kolem pumpy taky ne. A tak stojím stranou a dívám se lítostivě, jak Kůzle rajtuje po odstaveném žebříňáku a jak si Kokrháček a Pětuch hrají na kohoutí zápasy, i když nemají ještě ani pořádné hřebínky.

Ještě, že tu je Morče! I když vypadlá docela jinak než já, má se mnou dost společného. Také jeho předci žili v Americe. Dost se tam sblížili s místními indiány, hlavně s jejich dětmi. A potom byli převezeni - podobně jako my Krocani - do Evropy. Morčatům nejprve říkali "mořská prasátka", ale to je přece směšné, že? To naše Morče žije většinou v domě, kde mu lidé vyhradili malý útulný byteček v bedničce. Když je ale hezky, dávají ho ven

do ohrádky. Morče však nedovede šplhat, jenom panáčkovat, a tak se dívá přes okraj ohrádky po okolí, co se tam děje. Poněvadž odmalicka žije u lidí jako sirotek bez otce, maminky a sourozenců, touží po nějaké společnosti. Jednou si to smutně vykračuju kolem jeho ohrádky a vtom se ozve: "Ahoj, ptáku! Co se ti stalo, že napadáš na jednu stranu?"

Bylo to Morče, které mne takhle oslovilo.

A tak jsme se spřátelili. Bez kamarádů je smutný život. Na Morče je docela pěkný pohled. Má rezavý obličejíček, za krkem bílý límeček a jinak je skoro černé. A dráčky má krásně udržované, poněvadž mu je lidé pravidelně stříhají. Když tedy všichni kolem skáčou a pobíhají a já jim nestačím, zajdu si na kus řeči k Morčeti. Nevím ovšem, jestli mám věřit všemu, co mi Morče říká. Tvrdí například, že má v Americe tetu Kapybaru, která je velická jako ovce a dovede skřípat zuby, až je to slyšet široko daleko. No jo, v Americe je všecko jiné než tady. Jestli mě ovšem Morče nehoupe! Škoda jen, že když prší, Morče zůstává uvnitř v domě. A kdoví, jak to bude, až přijde zima! Nač se ale trápit takovými myšlenkami, když je zima ještě daleko?

Někdy nemoc rázem prchne, jindy ale ruka Boží na léta či doživotně na nás tíhu kříze vloží.

Daniel Henych

Pokračování

Otázky, které si klademe na vrcholu života

Jde o knihu: Křivohlavý, J.: Psychologie smysluplnosti existence. Vy-dalo ji nakladatelství Grada Publishing v Praze v září r 2006. Tato kniha je k dostání v nakladatelství Grada Publishing, U Průhonu 22, 170 00 Praha 7 nebo využitím mailu: obchod@gradapublishing.cz

Jaro Křivohlavý

Z ekumeny

Frankfurt/M. V Německu zřizují „Clearingstelle" pro zlepšení integrace muslimů. Interkulturní rada v Německu zřídila celospolkové zařízení, tzv. Clearingstelle („místo pro objasnění"). Cílem zařízení je smířovat při konfliktních situacích. Neřešitelné konflikty chce institut zveřejňovat. Muslimové i nemuslimové jsou vyzýváni, aby se při potížích ve spojení obraceli na tuto „Clearingstelle", která funguje od 1. září 2006.

EPD

3

ET-KJ

Ženy z fary – Alena Zikmundová

Na jaké faře ses narodila ty?
Já jsem se na faře nenarodila. Tatínek byl do roku 1922 farářem v Šonově, ale když jsem se narodila, byl už profesorem na fakultě. Bydleli jsme v Praze na Vinohradech. Babička s dědečkem, prababička i strýcové a tety bydleli na Vinohradech a mne nikdy nenapadlo, že bych tu nezůstala celý život. Ale jelikož tatínek mimo práci na fakultě a v církvi se zajímal o věci veřejné, pracoval v třicátých letech, kdy sílil vliv fašismu, ve výboru pro demokratické Španělsko. Od roku 1933 nemohl jezdit přes Německo ani na ekumenické konference. Když přišli Němci, byl pozván přednášet do Švýcarska. S pomocí známých a přátel doma i v zahraničí se podařilo získat pro celou rodinu povolení i od gestapa, a dvaadvacátého dubna 1939 jsme vlakem odjeli z Prahy do Ženevy. Otec dostal pozvání přednášet jako visiting professor na Columbia Theological Seminary v New Yorku, a proto se snažil ve Švýcarsku vyřídit všechny formality pro odjezd za moře. Vzhledem k tomu, že Čechy a Morava byly již Protektorátem a naše konzuláty už neexistovaly, bylo to velice obtížné. Naštěstí měl tatínek mnoho přátel v Křesťanském studentském hnutí, kam patřila naše Akademická YMCA, ti nám pomohli, a po třech týdnech jsme jeli dál. Pobyli jsme u Lowryů v Paříži (také známí přes YMCA). Rodiče byli sice nervózní, ale pro nás děti to bylo báječné: krásné jaro, nemusely jsme do školy a poprvé v životě jsme poznávaly svět. Naše první cesta za hranice a hned krásná slunná Ženeva se zasněženými Alpami na obzoru, nádherná Paříž s Louvrem a Eiffelovou věží, vodotrysky ve Versailles, ještě mírová Evropa v plném lesku. Do New Yorku jsme se plavili na Queen Mary, i první seznámení s oceánem bylo velice přívětivé. V New Yorku nás přivítal farář českého sboru Frank Svoboda. U Svobodů jsme zprvu bydleli. Paní farářová ukazovala mamince, jak se v Americe hospodaří, nakupuje, žije. Navštívili jsme Světovou výstavu a náš československý pavilon. Teprve tam jsme si se sestrou začaly uvědomovat, že už není všechno tak idylické jako ve Švýcarsku a ve Francii. Na jedné procházce jsme s tatínkem vybírali v přístavu loď, kterou pojedeme zpět domů. Byl konec školního roku, celé léto před námi a tatínek měl vyučovat až od poloviny září. Jak zatím živit rodinu? Přišlo pozvání od českých sborů, převážně na středozápadě USA, aby u nich kázal a přednášel o ČCE a situaci doma. Vždycky mu dali sbírku, a když se tatínek vrátil domů, vysypal na jídelní stůl velkou hromadu drobných. Z těch sbírek jsme pak žili celé léto. Ale i tu pomohli dobří lidé: čtyři týdny jsme strávili v Spinků na farmě v New Hampshire („strýc Matthew“ byl profesorem církevních dějin na semináři v Chicagu, oba manželé byli českého původu) a další týdny u Millerů a Haydenů u krásného jezera v Maine. Naši hostitelé se s tatínkem znali už z Prahy z YMCA („strýc Kenneth“ byl s našimi legionáři až v Rusku). Tak jsme strávili naše první americké léto a podobně i další. Nastěhovali jsme se do Princetonu, do uvolněného misionářského bytu. První školní rok tatínek přednášel i v New Yorku, později pouze v Princetonu. Misionářské byty byly kompletně zařízené, včetně ledničky, žeh-

ličky a ramínek ve skříni... Stačilo přijít a začít žít. **Jaké to bylo ve škole? Měly jste problémy s angličtinou?**
Sestra a já jsme anglicky moc neuměly, zpočátku jsem rozuměla jen málo, ale bylo dobré, že jsme školu začaly až na podzim. V Praze jsme chodily na němčinu, ale když jsme byli v Americe, chtěla maminka, abychom se soustředily na angličtinu. Později, když už jsme s angličtinou problémy neměly, maminka naopak říkávala: „Mluvte zase německy, když máte s Rut příležitost.“. Rut byla dcera německého židovského prrofesora, který utekl před nacisty do Ameriky. Ale pro mne už bylo pozdě, já jsem mezitím všechno zapoměla. V Praze jsem chodila do páté třídy, v Americe mne zařadili do sedmé, ale musela jsem se doučit například zlomky, ty jsem z domova neuměla. Všechny roky na High School jsem měla vyznamenání, i z angličtiny jsem dosáhla A (prvního stupně). Po roce v Americe už pro mne všechno v Československu byla dávná minulost. Tatínek přednášel dogmatiku, etiku a apologetiku jako v Praze. Po příjezdu byl hostujícím a za rok už řádným profesorem. Princeton si vybral zřejmě i proto, že si dobře rozuměli s prezidentem semináře, Johnem A. Mackayem. I teď, po padesáti letech, když jsem v USA navštívila jeho dcery, rády jsme vzpomínaly. Princeton byl tenkrát malé město s univerzitou, seminářem a s jedinou vysokou školou církevní hudby v USA, jejíž pěvecký sbor a varhaníci každou neděli působili ve First Presbyterian Church, kam jsme patřili. Mě-li jsme církevní hudbu na vysoké úrovni. V Princetonu žili profesoři a studenti (za války se vzdělávali námořníci a vojáci), vdovy po prezidentech USA Wilsonovi a Coolidgeovi, Albert Einstein, ale byla tam i černošská čtvrt, kde žili ti, co pomáhali univerzitu stavět a byli tehdy jen pomocným personálem. Jako všechny děti i my jsme si velice rychle zvykly a začlenily se do života. Věnovala jsem se houslím, klavíru, sborovému zpěvu, ale i sportu a skautu a pracovala v mládeži ve sboru. Měla jsem mnoho dobrých kamarádek i kamarádů. V Princetonu sice věděli, že jsme Češi, ale

62. sjezd Kostnické jednoty

Ústřední výbor Kostnické jednoty - sdružení evangelických křesťanů zve členy a příznivce KJ k účasti na 62. řádném sjezdu delegátů, který se bude konat v sobotu 4. 11. 2006 od 9.30 h v modlitebně Evangelické církve metodistické v Praze 2, Ječná 19. Na programu je zpráva o činnosti ústředního výboru, aktuální nformace o ET-KJ, zpráva misijního odboru, zpráva finanční komise a zpráva revizorů k hospodaření, schválení navržených stanov a volby předsedy, členů a náhradníků ústředního výboru a revizorů hospodaření. Odpoledne od 14 h navazuje vzpomínkové setkání při příležitosti 110. výročí narození evangelické básnířky Čechů a Slováků Marie Rafajové. **Program**
* Život a dílo Marie Rafajové - manželé Dvořákoví z Bratislavy
* Reprodukce autentického záznamu hlasu Marie Rafajové
* Vzpomínka na 80. narozeniny Marie Rafajové za komunistické totality

když jsem později graduovala a přešla do koleje v Ohio, nikdo tomu nevěřil, tak jsme splynuli. A když jsme za osm let odjízďděli do Čech, divili se, že jedeme do tak exotické země - pro ně opravdu exotická byla. Na amerických školách se zeměpis moc neučí, moc toho o zámorí neznali, dokonce se divili, že se u nás jí vidličkou a nožem.

Byli jste v Americe v průběhu druhé světové války. Mohli jste se nějak angažovat pro český odboj, nebo vůbec pro Československo?
Dalo se něco dělat v rámci církve? Tatínek hodně psal do „Husova lidu“ a dalších časopisů. Byl v kontaktu s Čechy, kteří žili v Americe. Jezdával k nám profesor Odložilík, přenocovali u nás český velvyslanec Hurbam i konsul Hudec s manželkami. Vzpomínám ráda na návštěvu Jana Masaryka, který nás svým humorem dovedl rozesmát. Měl úspěšnou přednášku a já byla hrdá, že ho znám a že je z Čech. Několikrát nás navštívila i Alice Masaryková. Přes mé rodiče byl pozván do Princetonu koncertovat klavírista Rudolf Firkušný. Byla jsem ještě ve škole, ale vím, že v emigrantských kruzích byly problémy. Mou jedinou angažovaností bylo v rámci Červeného kříže pletení rukavic pro vojáky a obrubování plenek pro děti postižené válkou. V roce 1943 byl tatínek v Londýně za prezidentem Benešem a Janem Masarykem. Cesta přes oceán byla nebezpečná, plavil se do Anglie na Queen Elizabeth společně se stovkami amerických vojáků. Kvůli nepřátelským ponorkám museli křížovat moře a nevědělo se, do kterého přístavu doplují. Pobyl v Anglii několik týdnů a hovořili o strategii odboje. Nevím, zda se mnoho dělalo v rámci církve přímo pro Československo, celá Amerika podporovala svá vojska v bojích s Německem a Japonskem. Podporovali jsme je v rámci školy i sboru, ale spíš finančním výnosem akcí. Československo bylo pro ně v průběhu války nevýznamné.

Pokračování

Ukázka z knihy
Věra Lukášová, Hana Schillerová:
Ženy z fary
(Recenze této knihy byla uveřejněna v č. 31 ET-KJ)

Televize

29. 10. 2006
ČT 2
Knížata - 12.00
Luděk Munzar a Rudolf Hrušínský v dramatickém příběhu o počátcích českého státu. Podle trilogie Jaroslava Vrchlického (1982). Dále hrají: J. Somr, P. Štěpánek, B. Bohdalová, V. Voska, P. Kostka, B. Rösner, B. Navrátil, J. Vala a další. Scénář J. Císař. Kamera A. Nožička. Režie V. Hudeček
Druhá část inscenace o přemyslovském státě pokračuje obdobím vlády Boleslava Ryšavého. Ve hře o schopnostech lidí uskutečňovat dějiny, ve hře o posedlosti mocí, která musela být získána proti všem, kteří stáli v cestě, i proti vlastním, nejbližším, se opět setkáme se skvěle ztvárněnými postavami předními hereckými osobnostmi - L. Munzarem, R. Hrušínským, B. Bohdanovou, P. Štěpánkem, J. Somrem a dalšími.

Hledání ztraceného času - 14.05
Cesta do Indie
Připravili K. Čáslavský a P. Vantuch. V pořadu uvidíte ukázky z filmu, který poprvé a patrně i naposledy byl k vidění v roce 1934. Je v něm zachycena slavná výprava našich automobilů Škoda Popular do indické Kalkaty. Cesta dlouhá 14.900 kilometrů trvala čtyři měsíce a vedla,

Pozvánky

POZVÁNÍ DO PŘEŠTIC
V neděli 29. října 2006 si evangelický sbor v Přeštících na Plzeňsku připomene 85 let od svého vzniku. Slavnostní bohoslužby začínají v 9.30 h, kázáním poslouží bratr ThDr. Jiří Otter. Náš host pronese rovněž odpolední přednášku, která začíná ve 14 h, na téma "Svědectví o vzniku přeštického sboru a jeho kazatelích".
Všichni jsou srdečně zváni.

Jan Satke,
farář v Přeštících
***
SPOLEK PŘÁTEL EVANGELICKÉ TEOLOGICKÉ FAKULTY UNIVERZITY KARLOVY V PRAZE uspořádá ve dnech 3. – 5. listopadu 2006 své výroční setkání. Ústřední setkání se uskuteční v sobotu 4. listopadu 2006 ve velké posluchárně ETF UK v Praze 1, Černá ulice 9. Od 9 do 15 hodin promluví prof. Jakub Trojan o své knize Ježíšův příběh – výzva pro nás, a pak budou následovat čtyři koreferáty k této knize, rozhovory ve skupinách a společný rozhovor.
Hosté jsou vítáni.

Vzpomínka

Dne 23. října uplyne 10 let od úmrtí doc. MUDr. Svatopluka Doležela (26. 11. 1921 - 23. 10. 1996), bývalého dlouholetého kurátora I. brněnského sboru ČCE. S láskou a vděčností za jeho život vzpomínají
manželka a děti s rodinami.
***

Děkuji za všechna slova potěšení a povzbuzení při úmrtí mé manželky a naší maminky Věry Frydrychové 25. září 2006.
Miroslav Frydrych s rodinou

Jak budeme vycházet

do konce r. 2006

číslo 35/36 – vyjde 8. listopadu

číslo 37/38 – vyjde 22. listopadu

číslo 39/40 – vyjde 6. prosince

číslo 41/42 – vyjde 13. prosince

číslo 43/44 – vyjde 20. prosince

mimo jiné, přes Turecko, Libanon, Sýrii, Irák, Írán, Afghánistán a Pákistán. Tedy vesměs země, ve kterých je dnes mnohem méně bezpečno než před sedmdesáti a více lety.

Bohoslužby

29. 10. 2006
ČESKOBRATRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ
Braník, Modřanská 118: 9.30 (1. n. rodninná, 3. n. VP) L. Rejchrt - **Dejvice**, Z. Wintra 15: 9.30 Hudec - **Horní Počernice**, Trebešovská 2101: 9 - **Jarov**, U kněžské louky 9: 9.30 Plzáková - **Kliment**, Klimentská 1: 9.30 Halamová - **Kobylisy**, U školské zahrady 1: 9.30 Erdinger (každou 1. neděli v měsíci ekumenické česko-korejské bohoslužby + VP; 2. až 5. ne 11.30 korejské bohoslužby, kaz. Lee) - **Libeň**, U pošty 6: 9.30 Mazur - **Martin ve zdi**: 19.30 - **Modřany**, Písková 6: 9.30 Šorm - **Nusle**, Žateckých 11: 9.30 Škeříková - **Radotín**, Na betonce: 9.30 - **Salvátor**, Salvátorská 1: 9.30 - **Smíchov**, Na Doubkové 8: 9.30 Mareš VP - **Spořilov**, Donovalská 1862: 9.30 Bísek - **Strašnice**, Kralická 4: 9 Klinecký - **Střešovice**, n. Před bateriemi 22: 9.30 Pavel Pokorný - **Uhřetěves**, Husovo n. 378: 9 - **Vinohrady**, Korunní 60: 9.30 M. T. Zikmund - **Vršovice**, Tulská 1: 9.30 Ort - **Žižkov I**, Prokopova 4: 9.30 Lange - **Žižkov II**, Čajkovského 10: 9.30 Strádal
EVANGELICKÁ CÍRKEV A.V. v ČR
Nové Město, V Jirchách: 9.30 Tillinger - 11.00 v anglickém jazyku: Krikava; večerní bohoslužby: středa 18.00
SLEZSKÁ EVANGELICKÁ CÍRKEV A.V.
Nové Město, U sv. Michala, V Jirchách 15.00 (každou druhou neděli v měsíci bohoslužba v polském jazyce): Kozuszník
BRATRSKÁ JEDNOTA BAPTISTŮ
Vinohrady, Vinohradská 68: 10 Šolc ml. 18 bohoslužby v ruštině - **Pankrác**, Na Topolce 14: 10 J. Gonda
OCHRANOVSKÝ SBOR (dříve JB)
Michle, kaple Domova Sue Ryder, bývalý michelský mlýn, Michelská 1: 9.30 Kejř
CÍRKEV BRATRSKÁ
Nové Město, Soukenická 15: 10 P. Grulich - **Žižkov**, Koněvova 24: 9.45 Kaleta - **Vinohrady**, Rímská 43: 9.30 Mošner - **Smíchov**, Vrázova 4: 9.30 B. Matulík - **Mezinárodní sbor**, Peroutkova 57: 10.30 John Waldrop - **Horní Počernice**, Ve žlábku 168: 9 a 19 Kloubek - **Dejvice**, Hotel Krystal, J. Martího 2: 10 Heczek - **Praha 4 - Jižní Město**, Dubnová 806: 17 Filip - **Praha 4 - Šeberov**, V Ladech 10.00 D. Javornický - **Praha 9 - Černý Most**, Stoliňská 2417/41b, - 17.30 hod. T. Grulich - **Zbraslav**, Praha 5, Zákl. škola Nad Parkem: 9.30 Hart - **Praha 13 - Stodůlky**, Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 29: 10.00 M. Šrámek
EVANGELICKÁ CÍRKEV METODISTICKÁ
Nové Město, Ječná 19: 9.30 Procházková, VP-**Vršovice**, 28. pluku 15: 9.30 a 18 VP Botoš - **Strašnice**, Vilová 26: 10 Kuchyňka - **Horní Počernice**, Křovínovo n. 12: 9.30 P. Hradský
CÍRKEV ADVENTISTŮ S.D. (sobota)
Vinohrady, Londýnská 30: 9 a 14 Cepl - **Dejvice**, Zikmunda Wintra 15: 9.30 Čtík - **Smíchov**, Peroutkova 57: 9 a 14 Žalud - **Spořilov**, Žilinská 4: 9 a 14 Cepl - **Strašnice**, Vilová 26: 9 a 14 Hrdinka - **Krč**, kaple v Thomayerově nemocnici: 9 a 17 Beneš
APOŠTOLSKÁ CÍRKEV
Praha 10 - Vršovice, budova ECM, 28. pluku 15: 14.30
STAROKATOLICKÁ CÍRKEV
Rotunda sv. Kříže, ul. Karoliny Světlé: út 18 (s kytarou pro mládež), ne 17 (Hejbal, Růžicka, Husák) - **Kaple sv. Máří z Magdaly**, u Čechova mostu: ne 10 (Holeton, Růžicka) - **Kaple sv. Rodiny** (pod Nuselskými schody): čt 18 (Tvrděk)
PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV
Katedrální chrám sv. Cyrila a Metoděje v Praze 2, Resslova 9: so 17, ne 9 - Šuvarský - **Chrám Zesnutí Přesvaté Bohorodice**, Praha 3, Olšanské hřbitovy: ne 10 igumen Silvestr - **Modlitebna sv. Nikolaje**, Praha 6, Rooseveltova 29: ne 10 - Koudela - **Chrám Zvěstování Přesvaté Bohorodice**, Praha 2, Na Slupi: ne 10 - Dandar, Stojka
SHROMÁŽDĚNÍ ARMÁDY SPÁSY
Praha 5 - Smíchov, Lidická 18: 10.15 - **Praha 3**, Biskupcova 36: 10.00
BOHOSLUŽBY V ANGLIČTINĚ - Praha 5 - Smíchov, Peroutkova 57: 10.30 (mezináz. sbor) - **Kliment**, Klimentská 1: 11 VP (anglikánské) - **Vinohrady**, Vinohradská 68: 11 (bapt.) - **BOHOSLUŽBY V NĚMČINĚ** Praha 1, **Martin ve zdi**: 10.30

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Mgr. Zdeněk Škrabal
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů. Nevýžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč.
Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuce Mediaservis s.r.o.,
Abocentrum, Moravské nám. 12D,
659 51 Brno, objednávky tel.: 541 233 232, reklamace 800 800 890
A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24,
190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365